

Құрметті студент!

2018 жылы «Ауылшаруашылығы ғылымдары - 1» бағытындағы мамандықтар тобының бітіруші курс студенттеріне Оқу жетістіктерін сырттай бағалау 4 пән бойынша өткізіледі.

Жауап парақшасын өз мамандығыңыздың пәндері бойынша кестеде көрсетілген орын тәртібімен толтырыңыз.

Мамандық шифры	Мамандықтың атауы	Жауап парағының 6-9 секторларындағы пәндер реті
5B080800	«Топырақтану және агрохимия»	1. Биология (ботаника) 2. Өсімдік шаруашылығы 3. Топырақтану негіздері 4. Агрохимия

- Сұрақ кітапшасындағы тестер келесі пәндерден тұрады:
  - Биология (ботаника)
  - Өсімдік шаруашылығы
  - Топырақтану негіздері
  - Агрохимия
- Тестілеу уақыты - 180 минут.
Тестіленуші үшін тапсырма саны - 100 тест тапсырмалары.
- Тандаған жауапты жауап парағындағы пәнге сәйкес сектордың тиісті дөңгелекшесін толық бояу арқылы белгілеу керек.
- Есептеу жұмыстары үшін сұрақ кітапшасының бос орындарын пайдалануға болады.
- Жауап парағында көрсетілген секторларды мұқият толтыру керек.
- Тест аяқталғаннан кейін сұрақ кітапшасы мен жауап парағын аудитория кезекшісіне өткізу қажет.
- Сұрақ кітапшасын ауыстыруға;
- Сұрақ кітапшасын аудиториядан шығаруға;

- Анықтама материалдарын, калькуляторды, сөздікті, ұялы телефонды қолдануға

қатаң тиым салынады!

8. Студент тест тапсырмаларында берілген жауап нұсқаларынан болжалған дұрыс жауаптың барлығын белгілеп, толық жауап беруі керек. Толық жауапты таңдаған жағдайда студент ең жоғары 2 балл жинайды. Жіберілген қате үшін 1 балл кемітіледі. Студент дұрыс емес жауапты таңдаса немесе дұрыс жауапты таңдамаса қателік болып есептеледі.

Биология (ботаника)

1. Өсімдіктердегі ядроның құрылымдық элементтері:

- A) нуклеоплазма
- B) ядро қабықшасы
- C) цитоплазма
- D) ұлпа
- E) протопласт
- F) вакуоль
- G) матрикс

2. Ядроның формасы:

- A) Төртбұрыш
- B) Линза тәрізді
- C) Ұзын
- D) Үшбұрыш тәрізді
- E) Цилиндр

3. Су мен минеральды заттардың ертіндісі гистологиялық элементтер арқылы қозғалады:

- A) Трахеялар
- B) Трахеидтер
- C) Сүзгілі түтік
- D) Серік клеткасы
- E) Флоэма

4. Арқаулық ұлпалардың қызметі:

- A) Тыныс алу
- B) Беріктік
- C) Көбею
- D) Өткізгіш
- E) Тітіркену
- F) Жыртылудан қорғайды
- G) Сынудан қорғайды

5. Бұтақтанудың ерекше типтері:

- A) Артынан
- B) Бүйірінен
- C) Жанынан
- D) Төбесінен
- E) Түптеніп өсу
- F) Бағыттап
- G) Алдынан

6. Бүршіктің ерекшелігі:

- A) Қолтықтық бүршіктен тұрады
- B) Ұзарған өркен
- C) Жапырақ тұмшықшасынан тұрмайды
- D) Жапырақ бөлігі
- E) Қысқарған өркен
- F) Алғашқы метамерлердің сериясынан тұрады

7. Дихотомиялық бұтақтану түріне тән өсімдіктер:

- A) Балдырлар
- B) Саңырауқұлақтар
- C) Сәбіз
- D) Күнбағыс
- E) Астық
- F) Қарағай
- G) Құртқашаш

8. Тұқым дегеніміз:

- A) Триплоидты клеткасы бар мүше
- B) Тұқым өсімдіктердің көбеюіне қатысады
- C) Клетканың бөлінуі
- D) Тұқым өсімдіктердің көбеюіне қатыспайды
- E) Сыртқы жеміс қаппен (спермодерма) қапталған мүше
- F) Түрі өзгерген қысқарған өркен
- G) Тұқым өсімдіктердің таралуына арналған мүше

9. Перикарпий неше қабаттан тұрады, оның атаулары:

- A) үш қабаттан: экзокарпадан, мезокарпадан, эндокарпадан
- B) үш қабаттан: интиннен, экзиннен, эндокрин
- C) үш қабаттан: сыртқы(экзокарпадан), ортаңғы(мезокарпадан), ішкі (эндокарпадан)
- D) үш қабаттан: сыртқы, ортаңғы, ішкі
- E) үш қабаттан: эндокард, миокард, экзокард
- F) үш қабаттан: эпидермадан, перидермадан, эпиблемадан
- G) үш қабаттан: сыртқы (экзокарпадан), ішкі(эндокрин), ортаңғы(мезокрин)

10. Зооспоралардың ерекшелігі:

- A) Талшықтарының көмегімен қозғалады
- B) Қатты қабықшасы болмайды
- C) Т спорангилердің немесе зооспорангилердің ішінде жетіледі
- D) Жынысты көбею органы болып табылады
- E) Архегонилерде жетіледі
- F) Регенерацияға қабілетті

11. Төменгі сатыдағы өсімдіктердің гаметангиялары мен спорангиялары ..., жоғарғы сатыдағы өсімдіктерде ... болады:

- A) Екеуден
- B) Бірдей
- C) Әртүрлі
- D) Төртеуден
- E) Алтаудан

12. Зерттеу нәтижесінде филогенетикалық систематика бөлінеді:

- A) Мегафилогения
- B) Фенотика
- C) Кариология
- D) Биогенетика
- E) Микрофилогения
- F) Цитогенетика
- G) Микрофенетика

13. Биосистематика зерттейді:

- A) Жануарлардың толық әлемін
- B) Популяциялық генетикаға негізделген микроэволюцияны
- C) Өсімдіктің өсу ортасына қарай тіршілік өзгерістерін
- D) Ағзалардың бір-бірімен байланысын
- E) Ұлпалар жүйесінің байланысын
- F) Адамның ішкі мүшелер жүйесін

14. Эволюция процестерінің түрлері:

- A) Микроэволюция
- B) Селекциялық
- C) Химиялық
- D) Агрономиялық
- E) Макроэволюция
- F) Мозаикалық

15. Балқарағайдың кең таралған аймағы:

- A) Сібір
- B) Батпақты жерлерде
- C) Солтүстік Америкада
- D) Азияда
- E) Құрғақты жерлерде
- F) Таулы аймақ
- G) Жапонияда

16. Нағыз мүктер кластарына жатады:

- A) жасыл мүктер
- B) магнолиофиттер
- C) саговниктер
- D) шымтезек мүктері
- E) плаундар
- F) андреев мүктері

17. Күрделі цимозды гүлшоғына жататын Монохазийге тән:

- A) 15 см дейін жетеді
- B) Ирек(извилина) болып бөлінеді
- C) Тұқымды бунақтарға бөлінген
- D) Түтігі цилиндр тәрізді
- E) Түтіктен тіл тәріздес біріккен жапырақшалары кетеді
- F) Көлденең перделері болады

18. Өсімдіктердің вегетативтік көбеюі жүзеге асады:

- A) Көп клеткалы өсімдіктерді вегетативтік көбею клетканың тең екіге бөлінуі арқылы жүреді
- B) Бір клеткалы өсімдіктерде вегетативтік көбею клетканың тең екіге бөлінуі арқылы жүреді
- C) Саңырауқұлақтарда вегетативтік көбею маманданған бір клеткалы құрылым арқылы жүзеге асырылады
- D) Саңырауқұлақтарда вегетативтік көбею талломдарының бөліктерге бөлінуі арқылы жүреді
- E) Көп клеткалы өсімдіктерде вегетативтік көбею талломдарының бөліктерге бөлінуі арқылы жүреді

19. Өстері қысқа болып келетін жай гүлшоқтары:

- A) Плаун
- B) Таушымылдық
- C) Сарғалдақ
- D) Шоқпарбас гүл
- E) Себет гүл

20. Гидрофиттерге тән ерекшеліктер:

- A) бүршіктенуі
- B) кутикуласы бар
- C) дәннің өсуі
- D) клетка аралық қуыстары үлкен
- E) кутикуласы жоқ

21. Біржылдық қос жарнақты өсімдіктер фазалары:

- A) тұқымның өсуі
- B) дәннің өсуі, өскіннің пайда болуы
- C) дәннің толысуы
- D) дәннің пісуі
- E) түптену
- F) түктің түзілуі

22. Өсімдік бірлестігінің құрамына кіретіндері:

- A) қыналар
- B) бактериялар
- C) саңырауқұлақтар
- D) прокариоттар
- E) балдырлар
- F) мүктер

23. Геоботаника ілімін зерттеген ғалымдар:

- A) А. Кронквист
- B) Г. Гризебах
- C) Д. Гукер
- D) Д. Бентам
- E) Р. Дальгрэн
- F) А. Энглер

24. Өсімдіктердің зоналық типтеріне қарай:

- A) Азоналды
- B) Макрозоналды
- C) Микрозоналды
- D) Экстразоналды
- E) Интрозоналды

25. Өсімдіктердің экологиялық-ботаникалық географиясының дамуына үлес қосқан ғалымдар:

- A) Максимов
- B) Шафер
- C) Энглер
- D) Друде
- E) Гризебах

**Биология (ботаника)
ПӘНІ БОЙЫНША СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ**

Өсімдік шаруашылығы

1. Жүгерінің будану аудандастырылған сорттары:

- A) Неосыпающийся 1
- B) Битик
- C) Молдавский 215 МВ
- D) Сары-Арка 150 АСВ
- E) Донецкий 8
- F) Рамонский 77
- G) Шал

2. Егіс асбұршақтың аудандастырылған сорттары:

- A) Битик
- B) Донецкий 8
- C) Таловец 50
- D) Сары-Арка 150 АСВ
- E) Рамонский 77

3. Жоңышқаның аудандастырылған сорттары:

- A) Саратовское 6
- B) Саратовская 29
- C) Семиреченская местная
- D) Кокше
- E) Карабалыкская 18

4. Күнбағыстың аудандастырылған сорттары:

- A) Анастасия
- B) Ялтутковская ранняя
- C) Туркестан
- D) Сиб НИИК 315
- E) СПК-Кондитерский

5. Картоптың аудандастырылған сорттары:

- A) Кокчетавский ранний
- B) Гүлбағыс
- C) ЦКАЗ МС 44
- D) Акмай
- E) Елиза
- F) Никита
- G) Невский

6. Майбұршақты жақсы алғы дақылдар:

- A) Дәнді бұршақ дақылдар
- B) Көпжылдық шөптер
- C) Күздік дәнді дақылдар
- D) Қант қызылшасы
- E) Жүгері

7. Тарының жақсы алғы дақылдары:

- A) Күнбағыс
- B) Арпа
- C) Көпжылдық шөптер
- D) Күздік бидай
- E) Жаздық бидай

8. Майбұршақтың шаруашылық маңызы:

- A) Мал азықтық дақыл
- B) Жармалы
- C) Техникалық дақыл
- D) Азық-түліктік
- E) Бал алу үшін
- F) Сыра өндірісінде қолданылады
- G) Бояу өндірісі

9. Жұмсақ бидайдың масағының айрықша белгілері:

- A) Тығыз
- B) Қылтықсыз
- C) Бет жағы кең
- D) Қылтықты және қылтықсыз
- E) Бүйір жағы кең
- F) Борпылдақ

10. Егістік арпаның тармақтары:

- A) Бесқатарлы
- B) Көпқатарлы
- C) Төртқатарлы
- D) Алтықатарлы
- E) Аралық
- F) Бірқатарлы

11. Тұқымтану ғылымының негізгі зерттеу бағыттары:

- A) Тұқымның қоршаған ортаға қоятын талаптары
- B) Жоғары сапалы тұқым өсіру шаралары
- C) Тұқымның аналық өсімдіктен өсіп-дамуы
- D) Жаңа сорттар шығару
- E) Тыңайтқыштардың өсімдік өнімділігіне әсері
- F) Сорт алмастыру

12. Нақты себу мөлшерін есептеу үшін керек көрсеткіштер:

- A) Тұқымның ылғалдылығы
- B) Зертханалық өнгіштік
- C) Аударма коэффициенті 100
- D) Себу коэффициенті
- E) 1000 тұқымның салмағы

13. Тұқымның сапа көрсеткішін анықтайтын құжаттар:

- A) Тұқым кондициясы жөніндегі куәлік
- B) Тұқымның кондициясы туралы аттестат
- C) Тұқымның жарамсыздығы туралы куәлік
- D) Тұқым кондициялы емес жөніндегі куәлік
- E) Тұқым талдаудың нәтижесі
- F) Тұқымның тазалығы туралы куәлік
- G) Апробация актысы

14. Асбұршақ көптеген дақылдарға жақсы алғы дақыл болуын себептері:

- A) танапты зиянкестерден тазартады
- B) топырақта 50-70 кг/га дейін фосфор қалдырады
- C) жасыл тыңайтқыш ретінде пайдаланылады
- D) топырақта 50-70 кг/га дейін азот қалдырады
- E) топырақта тұз мөлшерін азайтады
- F) тамыр жүйесі қиын еритін фосфаттарды ерітеді

15. Майбұршақ тұқымын себу алдындағы механикалық құрамы ауыр топырақтарды өңдеулер, әсіресе олар күз, қыс кезеңдерінде қатты тығыздалып қалған болса:

- A) 30-35 см-ге жырту
- B) түренсіз терең қопсытумен бірге тырмалау
- C) фрезерлеу
- D) 20-25 см-ге жырту
- E) бір рет қопсыту
- F) көктемде тырмалау

16. Көптұқымды қант қызылшасы сорттарын себу мөлшері (га/кг):

- A) 1 – 20,1-20,6
- B) 1 – 40,7-41,1
- C) 1 – 21,7-22,1
- D) 1 – 20,7-21,1
- E) 1 – 31,3-31,5
- F) 1 – 50,7-51,1
- G) 1 – 31,6-32,0

17. Қант қызылшасын себетін танапта күздік бидайды жинағаннан кейін жылы ауа райы ұзақ болатын жағдайда жақсартылған топырақты жартылай сүрілеп өңдеу жүйесі:

- A) 16-18 см тереңдікке КПП 2,2 құралмен өңдеу
- B) 6-8 см тереңдікке сепкішпен өңдеу
- C) Топырақты 18-20 см тереңдікке тісті тырмамен өңдеу
- D) ПП 3-5 құралмен 20-22 см тереңдікке өңдеу
- E) Дискілі сыдыра жыртқыштармен 17-18 см тереңдікке өңдеу
- F) Топырақты 8-10 см тереңдікке тісті тырмамен өңдеу

18. Суармалы жерлерде алғы дақылдардан кейін қант қызылшасын себетін танаптарды суару мөлшері (гектарына м³):

- A) 500-650 м³
- B) 1500-1550 м³
- C) 1120-1200 м³
- D) 750-800 м³
- E) 1300-1350 м³
- F) 1400-1450 м³

19. Картоп өсірудің өндірістік (индустриальная) технологиясының негізгі элементтеріне жатпайтындары:

- A) уақытында күтіп-баптау
- B) ықтырма арасына отырғызу
- C) тыңайтқыштардың жеткілікті мөлшерін енгізу
- D) тұқымын нитрагинмен араластыру
- E) алдын ала қырқалар тілу

20. Гуцалюк Т.Г. (2006) деректері бойынша, Қазақстанның оңтүстігі мен оңтүстік-шығысының орташа және жеңіл саздақты құмдауыт топырақты жерлерінде қауын егісіне органикалық және минералды тыңайтқыштар беру мөлшері (калий ден басқа, әсерлі затпен) :

- A) көң - 43-46 т/га, N - 75-80 кг/га, P - 10-20 кг/га
- B) көң - 53-56 т/га, N - 5-8 кг/га, P - 5-7 кг/га
- C) көң - 20-22 т/га, N - 30-40 кг/га, P - 30-50 кг/га
- D) көң - 27-30 т/га, N - 55-60 кг/га, P - 80-90 кг/га
- E) көң - 23-26 т/га, N - 45-50 кг/га, P - 60-70 кг/га

21. Күнбағысты жинай бастау мерзімі:

- A) себеттерінің 85-86 % қоңырланғанда
- B) себеттерінің 87-88 % қоңырланғанда
- C) себеттерінің 50-55 % қоңырланғанда
- D) себеттерінің 15-16 % қоңырланғанда
- E) себеттерінің 45-48 % қоңырланғанда
- F) себеттерінің 65-68 % қоңырланғанда
- G) себеттерінің 70-75 % қоңырланғанда

22. Мақсарының егістігін күтіп-баптау шаралары:

- A) терең жырту
- B) суармалы егіншілікте 2-3 рет суару
- C) егістіктерді көлденең культивациялау
- D) бізтұмсықтарға қарсы 15 % каратэ
- E) егін көгін тегістеу
- F) сүр көбелегіне қарсы 10 % раундап

23. Мақта егістігін күтіп-баптаудағы басты мақсат:

- A) қатараралығын азайту
- B) дән сапасын төмендету
- C) арамшөптерді құрту
- D) кезеңаралығын тез өту
- E) қауашық массасын жоғарылату
- F) дер кезінде шырпу жүргізу
- G) топырақ қабыршағын болдырмау

24. Суармалы жерлерде қолайлы сабақ бітіктігін алу үшін жоңышқаның себу мөлшері (млн/га өнгіш тұқым):

- A) 2,2-2,5
- B) 4,8-5,0
- C) 5,3-5,5
- D) 4,5-4,7
- E) 3,1-3,3
- F) Мал азықтық 11

25. Можаяев Н.И. және т.б. деректері бойынша судан шөбінің максималды пішен өнімін жинауды қамтамасыз ететін себу мерзімі:

- A) 11-15 мамыр
- B) 5-10 мамыр
- C) 15-20 маусым
- D) 30 сәуір-3 мамыр
- E) 1-4 маусым
- F) 5-8 маусым
- G) 17-19 мамыр

**Өсімдік шаруашылығы
ПӘНІ БОЙЫНША СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ**

Топырақтану негіздері

1. Шымтезек түзілу үдерісі нәтижесінде:

- A) Топырақтың дәнше-кесекті құрылым қалыптасуы болады
- B) Топырақ қабатында алмаспалы натрий иондары шоғырланды
- C) Топырақ құрамында қышқылдарға төзімді кремний тотығы жиналған
- D) Бусану су құбылымы бар аумақтарда қалыптасады
- E) Ылғалдылық артықжағдайда анаэробты ортада түзіледі

2. Призма тәріздес түйіртпек типінің жіктелуі:

- A) Ірі призмалы, ұсақ призмалы, қарындаш тәрізді
- B) Ірі кесекті, кесекті, ұсақ кесекті, тақталы
- C) Ірі жаңғақты, жаңғақты, ұсақ жаңғақты
- D) Ірі бағана тәріздес, бағана тәріздес, ұсақ бағана тәріздес
- E) Ірі призмалы, дәнше, ұсақ кесекті
- F) Плиткалы, пластинкалы, жапырақты
- G) Жұмыртқа, қабыршақты, ірі қабыршақты

3. Зат айналымының түрлері:

- A) Биологиялық
- B) Биохимиялық
- C) Физикалық
- D) Химиялық
- E) Биогеохимиялық
- F) Геологиялық

4. А₂ қабаты:

- A) Элювиальды қабаты
- B) Шайылған заттар жиналу қабаты
- C) Шайылу қабаты
- D) Аралық қабат
- E) Аналық тау жынысы қабаты
- F) Кремний негізді заттар мөлшерінің көбею қабаты

5. Жоғары дисперсті аморфты қосылыстар:

- A) Органикалық заттар
- B) Мирабилит
- C) Слюдаалар
- D) Кальцит
- E) Кварц
- F) Гидрогетит

6. Шаң фракцияның жіктелуі:

- A) Жеңіл
- B) Үлкен және кіші
- C) Ірі және ұсақ
- D) Ұсақ және орташа
- E) Орташа

7. Радиоактивті элементтерге:

- A) Ra, Zr
- B) Rn, U
- C) Mn, F
- D) S, Mn
- E) Be, Rb
- F) K, Na
- G) J, Cu

8. Қарашіріндісі - 4,5%, тығыздығы – 1,0-1,1-1,2 г/см³ оңтүстік қара топырақтың 0-20 см қабаттағы қарашірінді қорын есептеңіз:

- A) 99 т/га
- B) 106 т/га
- C) 90 т/га
- D) 88 т/га
- E) 105 т/га
- F) 97 т/га
- G) 95 т/га

9. Топырақтың органо-минералдық құрамы:

- A) гумин қышқылдары мен сутектің жиынтығы
- B) органикалық қышқылдар мен металдардың комплексті тұздары
- C) органикалық қышқылдар мен сілтілі, сілтілі-жер металдарымен қосылған тұздары
- D) фулват тұздарының комплексі мен органикалық қышқылдар
- E) пектиндер мен минералдар қосылысы
- F) адсорбцияланған органо-минералдық қосылыстар

10. Анаэробты үрдістер жақсы жүретін топырақтар:

- A) ауасы мол
- B) тығыздалған
- C) борпылдақ
- D) желдетілген
- E) қарашірінділі

11. Топырақтың буферлік қабілеті:

- A) топырақ массасының ұлғаюы
- B) ерітіндідегі әлсіз қышқылдар мен олардың тұздарына тәуелді
- C) ерітіндісінің қатты және сұйық бөліктері қасиеттерінің өзгеруі
- D) ерітіндісінің тұрақсыз реакциясы
- E) физиологиялық сілтілі тұздарды сіңіруі
- F) сіңірілген катиондардың жалпы мөлшері
- G) топырақ реакциясының орта рН-ның өзгеруіне қарсы тұруы

12. Өсімдіктер қалыпты өсу үшін топырақтағы қажетті жағдайлар:

- A) сіңіре алатын формада қорек элементтері
- B) белгілі деңгейдегі радиобелсенді заттар
- C) сіңіре алатын формада су
- D) қышқылдық орта
- E) мөлшерлі инертті газдар
- F) жағымды сілтілік орта
- G) қажетті мөлшердегі оттегі

13. Топырақ ерітіндісінің рН реакциясы:

- A) натрийді сіңірген топырақ сілтілі болады
- B) оттегін сіңірсе, борпылдақ болады
- C) кальцийге қанықса, бейтараптанады
- D) қаратопырақ қышқылдық ортаны көрсетеді
- E) батпақты топырақ - бейтарап
- F) алюминийді сіңіргенде сілтіленеді

14. Лизиметрдің түрлері:

- A) күрделі
- B) контейнерлі
- C) воронка
- D) қарапайым
- E) монолит

15. Лизиметрлік әдістің мақсаты:

- A) тау жыныстарына қонған қар суларды зерттеу
- B) құм мен саз топырақтарын салыстыру
- C) батпақты жерлердегі ерітіндіні жинау арқылы анализ жасау
- D) қара және сұр топырақтардың құрамын салыстыру
- E) топырақтың сұйық фазасының құрамын зерттеу
- F) топырақтағы жауын суын арнайы жинағышқа ағызу арқылы зерттеу
- G) топырақтағы бөгелген суларының құрамын анықтау

16. Топырақ ерітіндісіндегі осмостық қысымның сипаты:

- A) өсімдік сөлінің қысымынан төмен болса, өсімдікке судың енуі тоқтайды
- B) өсімдік сөлінің қысымымен тең немесе жоғары болса, өсімдікке су енеді
- C) өсімдік сөлінің қысымымен тең немесе жоғары болса, өсімдікке судың енуі тоқтайды
- D) оның шамасы топырақ ерітіндісінің концентрациясына байланысты
- E) топырақ түрлері мен тік қабаттарының қысымы әртүрлі

17. Топырақ құрамының сапа көрсеткіштері:

- A) механикалық беріктілік
- B) ірілік
- C) серпімділік
- D) жұмсақтық
- E) қуыстылық
- F) ұсақтық
- G) қаттылық

18. Топырақтың созылғыштық қасиетінің сипаттамасы:

- A) кепкен топырақтың көлемін кішірейтуі
- B) түрлі беттерге желімденуі
- C) топырақ түйіршіктері мен ылғал арасындағы байланыс
- D) сыртқы күштер әсерінен көлемін өзгертіп, қайта қалпына келуі
- E) энергетикалық шығынның өсуі
- F) тек ылғалды топыраққа тән
- G) ылғалдану кезінде көлемінің үлкеюі

19. Топырақтың физикалық қасиеттері:

- A) құрылымы, су-ауа режимі
- B) энергетикасы мен зарядтары
- C) тотығу-тотықсыздануы
- D) электролиттік диссоциациясы
- E) элементтерінің әрекеттесуі
- F) микроағзалар көптүрлілігі

20. Өсімдіктердің өсіп-өнуіне қолайлы топырақ тығыздылығы, г/см³:

- A) 1,4-1,5
- B) 1,35-1,4
- C) 1,45-1,49
- D) 1,3-1,4
- E) 1,0
- F) 1,0-1,2

21. Гранулометриялық құрамды балшық топырақта максималды гигроскопиялық ылғал мөлшері, %:

- A) 16-18
- B) 22-24
- C) 9-10
- D) 10-12
- E) 12-14
- F) 20-22

22. Сор топырақты жақсарту жолдары:

- A) калий еңгізу
- B) минералды қолдану
- C) натрий еңгізу
- D) суландыру
- E) дренаж арқылы

23. Топырақты жақсы жылытатын жағдайлар:

- A) оң радиациялық баланс
- B) силикаттар
- C) азот молекулалары
- D) қара заттармен бүркеу
- E) минералдар

24. Топырақты бонитеттеу:

- A) аграрлық маңызды объектілердің сипаттамасы
- B) бағалау үшін топырақ қасиеттерін зерттеу
- C) топырақты сапалық бағалау
- D) ауылшаруашылық үлескілерді бағалау критерийлері
- E) ауылшаруашылық өндірісінің сапалық қызметі

25. Ауыл шаруашылығына пайдалануға ең қолайлы топырақтар:

- A) балшықты
- B) қоректік элементтердің тиімді қоры
- C) сазды
- D) сортаңды
- E) тұзданған
- F) кебір

Топырақтану негіздері
ПӘНІ БОЙЫНША СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ

Агрохимия

1. Агрохимияның негізгі мақсаттары:

- A) ауылшаруашылық өнімдерінің өндірісін тұрақты болуын қамтамасыз ету
- B) топырақты жеке тарихи –табиғи дене ретінде зерттеу
- C) тыныс алу, фотосинтез процесстері жүруіне оңтайлы жағдай жасау
- D) тыңайтқыштарды енгізудің ең тиімді формасын және тәсілін анықтау
- E) өсімдіктің қоректенуіне жақсы жағдай жасау

2. Топырақтың рН- ы:

- A) топырақ ортасы
- B) сіңірілген негіздердің концентрациясы
- C) ерітіндідегі сутек ионының концентрациясы
- D) топырақтың буферлік қабілеті мен сіңірілген негіздердің концентрациясы
- E) ерітіндідегі гидроксил ионының концентрациясы
- F) топырақтың буферлік қабілетінің көрсеткіші
- G) топырақтың сіңіру сыйымдылығы

3. Тыңайтқышты енгізу әдістері:

- A) таспалы
- B) қиылысулы
- C) перпендикулярлы
- D) біркелкі шашу
- E) параллелді

4. Фосфаттарды сіңіру динамикасы неге тәуелді:

- A) аммонификация процесстерінің қарқындылығына
- B) топырақ–климаттық жағдайға
- C) огнаикалық заттың құрамына
- D) топырақ буферлігіне
- E) топырақ ерітіндісінің реакциясына
- F) дақылды өңдеуге

5. Қиын еритін фосфаттарды сіңіре алатын дақылдар:

- A) арпа
- B) қыша, жүгері
- C) тары
- D) бөрі бұршақ
- E) бидай
- F) қарақұмық

6. Аммонийлі азотты тыңайтқыштар:

- A) натрий селитрасы
- B) кальций селитрасы
- C) аммоний молибдені
- D) аммоний хлориді
- E) мочевина
- F) натрий сульфаты

7. Аммоний селитрасын енгізу мерзімі:

- A) көктемде, қыста
- B) кез-келген уақытта
- C) гүлденгеннен кейін
- D) қыста
- E) негізгі, себумен бірге, үстеп қоректендіру
- F) күзде, көктемде, вегетациялық кезеңдерінде

8. Нитратты азотты тыңайтқыштар:

- A) натрий селитрасы
- B) аммоний сульфаты
- C) калий сульфаты
- D) натрий нитраты
- E) кальций селитрасы

9. Өсімдік қоректенуіндегі аса маңызды элементтер:

- A) Mg, Ca
- B) K, P
- C) N, P
- D) Cu, Mg
- E) N, K

10. Күріш дақылының құрамындағы ақуыз, май, клетчатка мөлшерлерінің орташа көрсеткіштері, %:

- A) 88
- B) 75
- C) 92
- D) 45
- E) 2,3
- F) 7
- G) 12
- H) 25

11. Бұршақ дақылының құрамындағы ақуыз, крахмал, май мөлшерлерінің орташа көрсеткіштері, %:

- A) 89
- B) 25
- C) 42
- D) 96
- E) 75
- F) 1,3
- G) 99
- H) 98

12. Тыңайтқыштарды енгізу тәсілдері:

- A) механикалық
- B) үстеп қоректендіру
- C) биологиялық
- D) негізгі тыңайту
- E) физикалық
- F) химиялық
- G) уландыру

13. КСІ қолдану мерзімдері:

- A) негізгі тыңайтуда
- B) жазда
- C) қыста
- D) сүдігер жыртар алдында
- E) тұкамен бірге
- F) көктемде
- G) күзде

14. Калий хлоридін енгізу тиімді болатын топырақтар:

- A) сілтілі
- B) шымды-күлгін
- C) сортаңдалған
- D) қышқылды
- E) бейтарап

15. K_2SO_4 - ті енгізу тиімді болатын топырақтар:

- A) сортаңдалған
- B) күлгін
- C) шымды-күлгін
- D) бейтарап
- E) қызыл
- F) қышқылды
- G) сілтілі

16. Тыңайтқыштарды енгізу тәсілдері:

- A) сүрі жерге енгізу
- B) терең аудара жыртумен
- C) аудара жыртуымен
- D) культивациямен
- E) үстеп қоректендіру
- F) топырақ өңдеуде

17. Көнді сақтаудың ең тиімді әдістері:

- A) Мал астында сақтау
- B) Қопсытып сақтау
- C) Жартылай тығыздап
- D) Бос сақтау
- E) Бос-тығыздап
- F) Жартылай шірітіп
- G) Тығыздап

18. Төсенішсіз көңнің түрлері:

- A) шайынды су
- B) шірінді
- C) сұйық
- D) толық шіріген
- E) бос сақтау
- F) жартылай шіріген
- G) мал астында сақтау

19. Көңнің түрлері:

- A) жартылай шіріген көң
- B) жас көң, жартылай ыдырамаған
- C) қопсытып
- D) қопсытып-тығыздап
- E) бос-тығыздалған
- F) толық шіріген көң
- G) жас көң

20. Ақ қауданды қырыққабат дақылының құрамындағы қант, органикалық қышқылдар, азотты заттар мөлшерлерінің орташа көрсеткіштері, %:

- A) 25
- B) 46
- C) 68
- D) 86
- E) 0,3
- F) 1,3
- G) 4,0
- H) 91

21. Қызанақ дақылының құрамындағы қант, органикалық қышқылдар, азотты заттар мөлшерлерінің орташа көрсеткіштері, %:

- A) 96
- B) 22
- C) 0,5
- D) 3,0
- E) 45
- F) 56
- G) 0,6
- H) 75

22. Қияр дақылының құрамындағы қант, органикалық қышқылдар, азотты заттар мөлшерлерінің орташа көрсеткіштері, %:

- A) 15
- B) 79
- C) 0,005
- D) 36
- E) 48
- F) 0,8
- G) 1,5
- H) 96

23. Топырақтағы кремнийлі қосылыстар:

- A) органикалық заттар
- B) азотты қосылыстар
- C) үшінші минералдар
- D) сазды минералдар
- E) бесінші минералдар

24. Өсімдік құрамындағы фосфорлы қосылыстар:

- A) фитин
- B) көмірсулар
- C) амин қышқылдар
- D) аскорбин қышқылы
- E) майлар

25. Топырақтағы кремнийлі қосылыстар:

- A) калийлі қосылыстар
- B) азотты қосылыстар
- C) фосфор
- D) нуклеин қосылыстары
- E) бірінші және екінші алюмосиликатты қосылыстар
- F) бірінші және екінші силикатты қосылыстар
- G) алюмосиликаттар

Агрохимия
ПӘНІ БОЙЫНША СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ